

Inflatie

Inflatie is een algemene prijsstijging. We meten de inflatie met behulp van het CPI (= consumentenprijsindexcijfer). Het CPI is een belangrijk cijfer want het wordt bijvoorbeeld gebruikt bij de CAO-onderhandelingen. Bij deze onderhandelingen zullen de werknemersorganisaties eisen dat de nominale lonen in ieder geval zoveel stijgen als de prijzen. Op deze manier blijft de koopkracht gehandhaafd.

Als de lonen meer stijgen dan nodig om de prijsstijging te compenseren dan spreekt men van een initiële loonstijging. Het reële loon neemt dan toe.

Inflatie is nadelig voor de concurrentiepositie van een land. Als land A inflatie heeft maar land B niet zal land A duurder worden in verhouding tot land B en zal de export van land A dalen.

Voor mensen met een vast inkomen, dus een inkomen dat niet waardevast is, is inflatie nadelig. Ook mensen die geld hebben uitgeleend ondervinden hinder van inflatie. Immers het bedrag dat na zoveel jaar wordt terugbetaald heeft minder koopkracht.

Uitkeringen kunnen waardevast of welvaartsvast zijn. Een waarde vaste uitkering groeit nominaal even snel als het prijspeil. Op deze manier blijft de koopkracht van een dergelijke uitkering in tact. De reële waarde van de uitkering blijft dus gelijk.

Een welvaartsvaste uitkering groeit mee met de welvaart. Dit betekent dat de stijging van de reële waarde van een dergelijke uitkering gelijk is aan de reële economische groei.

Inflatie kan op verschillende manieren ontstaan. Als de inflatie zijn oorzaak heeft aan de vraagkant van de economie spreken we van bestedingsinflatie. Als de bestedingen stijgen komt de effectieve vraag dichterbij de productiecapaciteit. Hierdoor zullen de prijzen stijgen. Inflatie kan echter ook ontstaan door een stijging van de productiekosten. We spreken dan van kosteninflatie. (Als inflatie ontstaat door een stijging van de prijzen van importgoederen spreken we ook wel van geïmporteerde inflatie.)

Het bestrijden van inflatie kan werkloosheid tot gevolg hebben. Immers door de bestedingen af te remmen daalt de inflatie. Maar het afremmen van de bestedingen gaat gepaard met afnemende werkgelegenheid.

De overheid zal met haar begrotingsbeleid dus moeten laveren tussen inflatie aan de ene kant en werkloosheid aan de andere kant. Als de overheid haar uitgaven verhoogt zal daardoor de werkloosheid afnemen maar de inflatie toenemen.

Nu is het natuurlijk zo dat in geval van onderbesteding de kans op inflatie niet zo groot is. Hebben we te maken met overbesteding dan is de kans op werkloosheid minder groot. De overheid voert daarom een anti-cyclisch begrotingsbeleid. Dit betekent dat zij bij onderbesteding de economie stimuleert door haar uitgaven te verhogen en/of de belastingen te verlagen. Bij overbesteding doet zij het tegenovergestelde. Op deze manier wordt de conjunctuurgolf gedempt.

Het anti-cyclisch begrotingsbeleid van de overheid ontstaat voor een deel automatisch. Immers als de economie aantrekt, dus als de bestedingen toenemen, stijgt de EV en dus Y. Maar als Y toeneemt neemt de belastingopbrengst meer dan evenredig toe (vanwege de progressie in het belastingstelsel). Dit betekent dat als de bestedingen toenemen deze door de hogere belasting automatisch worden afgeremd. Nemen de bestedingen af dan gebeurt het

tegenovergestelde. De belastingen nemen dan af. De bestedingen worden dan door de lagere belasting gesimuleerd.

Ook ons stelsel van sociale verzekeringen werkt anti-cyclisch. Als de bestedingen afnemen daalt het nationaal inkomen en stijgt de werkloosheid. Maar als de werkloosheid toeneemt stijgen de uitgaven van de collectieve sector omdat er meer uitkeringen worden verstrekt. De koopkracht blijft daardoor gehandhaafd waardoor de bestedingen op peil blijven

De centrale bank heeft als doel het stabiliseren van het prijspeil. Zij voert hiertoe een monetaire politiek. Zij probeert door middel van de geldhoeveelheid de rente te reguleren. Een hogere rente remt de bestedingen af waardoor de inflatie afneemt. Een lage rente stimuleert de bestedingen juist. De inflatie neemt dan toe.

Zoals we nu allemaal weten heeft de rente ook invloed op de koers van de euro. Een hoge rente maakt het eurogebied aantrekkelijk voor beleggers. De euro zal daarom meer worden gekocht en de koers zal stijgen. We spreken van een stijging van de externe waarde van de euro.

Omdat de euro duurder is geworden zal men minder bij ons kopen. De export zal dus dalen. Dit is een daling van de bestedingen en dus een afname van de inflatie.

We zien dus dat een stijging van de externe waarde leidt tot een stijging van de interne waarde.